

Test za školsko natjecanje iz filozofije 2019.

1) Upišite sljedeće pojmove u odgovarajuće praznine stavljajući ih u odgovarajući broj i padež: *znanost, svijet kao cjelina, neki aspekt svijeta, filozofija*.

Uvriježeno je mišljenje, iako se ne bi svi filozofi oko toga složili, da je zadaća _____ pokušati pronaći najopćenitije principe bitka i tako objasniti _____. Nasuprot tome, zadaća bi _____ bila objasniti _____ pozivanjem na principe koji vrijede u zadanom području.

	2
--	---

2) Upišite sljedeće pojmove u odgovarajuće kućice: *filozofija, empirijski dokaz, argument, formalni dokaz, prirodne znanosti, formalne znanosti*.

Vrsta potkrepe	Tvrdnja	filozofija/znanost
	Tijelo uronjeno u tekućinu lakše je za težinu istisnute tekućine.	
	Površina kvadrata nad hipotenuzom pravokutnog trokuta jednaka je zbroju površina kvadrata nad katetama.	
	Svijet se sastoji od nedjeljivih čestica.	

	3
--	---

3) Prvi filozofi, tzv. predsokratovci, bili su filozofi prirode. Pokušavajući objasniti svijet (ukupnost pojedinačnih, promjenjivih bića) željeli su pronaći nešto vječno iz čega je sve/biće nastalo i u što se sve/biće vraća. Supstancija o kojoj je riječ naziva se _____ (grč. _____).

	1
--	---

4) Prvi se filozofi slažu da svijet nije kaos, nego _____.

	1
--	---

5) Rekonstruirajte Parmenidov argument protiv nastajanja i nestajanja.

	2
--	---

6) Upišite sljedeće pojmove u odgovarajuće praznine: 4 elementa, atomi, homeomerije, djeljivi/e, nedjeljivi/e.

- a) Prema Anaksagori bitak su _____ i _____ su.
 b) Prema Empedoklu bitak su _____ i _____ su.
 c) Prema Demokritu bitak su _____ i _____ su.

	3
--	---

7) Objasnite što je nominalizam?

	1
--	---

8) Na kojeg se predsokratovskog filozofa naslanja stoička, a na kojeg Epikurova slika svijeta?

	2
--	---

9) Prema Aristotelu su tri motriteljske znanosti: _____, _____ i _____, a od njih _____ promatra bitak koji se može pokretati. Ako ne postoji drugo bivstvo mimo složenoga, onda će _____ biti prva znanost. Ako pak postoji neko nepokretno i izdvojeno bivstvo, onda će znanost o njemu biti prvotnija i sveopća. Ona će onda kao prvotna i sveopća promatrati _____ i njegove prisutnine po sebi.

	3
--	---

10) U čemu se, prema Aristotelu, bića koja bivaju po naravi razlikuju od onih koja bivaju po umijeću?

	2
--	---

11) Prema Aristotelu postoji/postoje (koliko?) _____ uzroka, a naravoslovac mora znati (koje od njih?) _____.

	1
--	---

12) Kao mogući prigovor na to da se narav svrsta među uzroke koji su *poradi čega* može se, prema Aristotelu, navesti da zubi iz nužnosti izniču – npr. sjekutići oštri i prikladni za razdiranje, tako da oni nisu nastali poradi toga, nego se tako *dogodilo*, odnosno gdje god su se stvari *dogodile* onako kakve bi nastale i *poradi čega*, te su se i sačuvale, budući da su od *posepka (ili slučaja)* prikladno složene. Kako Aristotel odgovara na taj prigovor?

	2
--	---

13) Prema Platonu, postanak ovog svijeta pomiješan je iz sustava _____ i _____, od kojih je prvi uzrok svega slučajnoga, a drugi svega _____.

	2
--	---

14) Koja tri roda Platon promatra pri govoru o postanku ovog svijeta i čime (kakvom „spoznajom“) je svaki dohvatljiv?

- a) _____
- b) _____
- c) _____

	3
--	---

15) Koje argumente Platon navodi u *Timeju* obrazlažući tezu da je svijet stvoren te da je stvoren po vječnom uzoru, a ne po onom postalom?

	2
--	---

UKUPNO:

	30
--	----